

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
เอกโภชนาการและการกำหนดอาหารตามความต้องการ
ของสถานประกอบการ

Desired characteristics of Nutrition and Dietetics trainees
as perspectives by business organizations

ศิริวัลย์	พฤตวิไลย์	Siriwan	Preuttiwilai
จิราภรณ์	ตันติพงศ์อาภา	Jiraporn	Tantipongarpa
จิราพร	ศรีสายะ	Jiraporn	Srisaya

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
งบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2559

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
เอกโขนานการและการกำหนดอาหารตามความต้องการ
ของสถานประกอบการ**

ศิริวัลย์ พฤตวิสัย¹ จิราภรณ์ ตันติพงศ์อาภา² จิราพร ศรีสายะ³

บทคัดย่อ

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโขนานการและการกำหนดอาหารตามความต้องการของสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับตามความต้องการของสถานประกอบการและเพื่อประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานจากมุมมองของสถานประกอบการ ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านวุฒิภาวะและด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และปีการศึกษา 2559 ในสถานประกอบการต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยจะนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกงานจะได้รับการเตรียมความพร้อมให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดในแต่ละด้านคือ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรม (7.65) การวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6.90) การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน (7.05) การมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร (5.30) การมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (5.75) และความรู้ทางวิชาชีพที่สถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดคือ วิทยาทานโภชนบำบัด รองลงมาคือ การประเมินภาวะโภชนาการ สำหรับการประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานจากมุมมองของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการให้คะแนนประเมินนักศึกษาฝึกงานสูงสุดในคุณลักษณะต่อไปนี้ ความซื่อสัตย์ การมีความยืดหยุ่นในการทำงาน การมีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ความเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง การยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีที่งานไม่เสร็จ และจากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง พบว่า คุณลักษณะเรื่องขยันอดทนและทุ่มเททำงานหนัก การปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา ได้รับคะแนนเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 สูงกว่าครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยคุณลักษณะเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานประกอบการ

^{1,2,3} คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Desired characteristics of Nutrition and Dietitics trainees as perspectives by business organizations

Siriwan Preuttiwilai¹ Jiraporn Tantipongarpa² Jiraporn Srisaya³

Abstract

The objectives of the project titled "Desired characteristics of Nutrition and Dietitics trainees as perspectives by business organizations" were to study the desired characteristics of nutrition and dietitics trainees by business organizations and to investigate the trainees' performance evaluated by business organization. The desired characteristics of nutrition and dietitics trainees were studied in five aspects, namely personal characteristics, problem solving and decision, performance characteristics, maturity characteristics and human relation characteristics. The population of the study were the nutrition and dietitics trainees who participated in an internship in the business organizations during semester 2 in Academic Year 2015 and 2016. Instrument was questionnaires. The result obtained from the study would be used for learning plan management to serve the preferred needs of the business organizations as well as to prepare the trainees with desired characteristics.

The results of the study indicated that the business organizations gave priority to the desired characteristics as follows: honesty and morality(7.65), affective plan and work system(6.90), application of theory for work(7.05), positive attitudes towards job and organization(5.30), good qualifications of leadership and followership(5.75). In terms of professional, knowledge the business organization gave priority to Diet therapy and Nutritional assessment respectively. When the internship performance of the trainees was examined, the result showed that the business organizations gave the highest scores in the following characteristics: honesty, working flexibility, friendliness and positive attitudes towards colleagues, complete understanding and following the assignments, willing to work overtime to finish delayed jobs. When the results from the two questionnaires were analyzed, they showed the results of the second questionnaire of the following characteristics were higher than those of the first questionnaire: diligent characteristics, durable characteristics, self devotion for work, appropriate self adjustment for organization, being open minded and continuous performance improvement ability. These characteristics were statistically significant at .05 whereas there were not statistically significant difference in the other characteristics.

Keywords : Desired characteristics, Business organization

^{1,2,3} Faculty of liberal Arts Rajamangala University of Technology Srivijaya

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารตามความต้องการของสถานประกอบการ ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย งบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2559 การสนับสนุนจากสถานประกอบการในการตอบแบบถามและจากคณาจารย์ หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาเกษตรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยในการให้กำลังใจและการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

กรกฎาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
1. บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
2. การทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย	13
4. ผลการวิจัย	15
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	30
บรรณานุกรม	32
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มทร.ศรีวิชัย	34
ภาคผนวก ข ตารางแสดงส่วนต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ จากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2	40
ประวัติผู้วิจัย	43

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	15
2	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	16
3	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	17
4	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านวุฒิภาวะตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	18
5	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	19
6	คะแนนเฉลี่ยลำดับความรู้ทางวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	20
7	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2 ประเมินครั้งที่ 1)	22
8	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)	23
9	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)	24
10	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านวุฒิภาวะตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)	24
11	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)	25
12	การเปรียบเทียบคะแนนการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์รอบที่ 1 และ 2	27
13	คะแนนเฉลี่ยความรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาฝึกงานหลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ	29

สารบัญตารางภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ข

หน้า

ตารางที่ 14 ส่วนต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการเปรียบเทียบ
ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยต้องเน้นความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและกำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจึงจัดให้มีการฝึกงานขึ้น ซึ่งการฝึกงานจัดเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยเสริมสร้าง พัฒนาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนการสร้างทักษะที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีที่ได้ศึกษามาในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการและสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำนวนมากที่จะต้องเข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสถานประกอบการดังกล่าวย่อมมีความคาดหวังว่านักศึกษาที่รับเข้าฝึกงาน จะมีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการ

หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นหลักสูตรสาขาวิชาหนึ่งจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และได้มีการกำหนดให้นักศึกษาสามารถเลือกวิชาเอกได้ 3 กลุ่มวิชาตามความสนใจได้แก่ กลุ่มวิชาธุรกิจอาหาร กลุ่มวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหารและกลุ่มวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในแต่ละกลุ่มวิชาได้มีการปรับปรุงและเพิ่มรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาทันสมัยขึ้นและยังเน้นทักษะในการฝึกงานของนักศึกษาให้เพิ่มขึ้นด้วย โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรให้มีการฝึกงานเป็น 1 ภาคการศึกษาปกติโดยฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 4 จากเดิมที่มีการฝึกงานในภาคฤดูร้อนประมาณ 2 เดือนเท่านั้น สำหรับกลุ่มวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหาร นอกจากจะกำหนดให้ฝึกงาน 1 ภาคการศึกษาปกติแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับข้อปฏิบัติในการขอสอบเป็นนักกำหนดอาหารวิชาชีพของสมาคมนักกำหนดอาหารแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้ผู้ผ่านการฝึกงาน 900 ชั่วโมงขึ้นไปสามารถสอบเป็นนักกำหนดอาหารวิชาชีพได้โดยไม่ต้องมีประสบการณ์การทำงานในโรงพยาบาลมาก่อน หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการจึงกำหนดให้นักศึกษาที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหารต้องฝึกงานเพิ่มขึ้นมากกว่านักศึกษาที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาอื่น โดยจะต้องฝึกเพิ่มในภาคฤดูร้อนเพื่อให้ได้เวลาฝึกปฏิบัติรวม 900 ชั่วโมง ซึ่งการจัดการฝึกงานในลักษณะดังกล่าว นอกจากจะทำให้เวลาการฝึกงานของนักศึกษาเพิ่มขึ้นแล้ว สถานประกอบการที่จะฝึกงานก็จะเพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายขึ้นด้วย

ดังนั้นเพื่อให้คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานกลุ่มวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหารเป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องของความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน ทั้งสถานประกอบการและสถานศึกษา คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา กลุ่มวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหาร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารตามความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุงรายวิชาและกระบวนการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน และเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการฝึกงานเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่จะออกฝึกงาน มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการอย่างแท้จริง อันจะเป็นการก่อให้เกิดความพึงพอใจและมีผลต่อการตอบรับนักศึกษาฝึกงานในรุ่นต่อ ๆ ไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่สอดคล้องกับตามความต้องการของสถานประกอบการ
- 1.2.2 เพื่อประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารจากมุมมองของสถานประกอบการ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 หลักสูตรสาขาวิชาอาหารสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
- 1.3.2 นักศึกษาที่จะเข้ารับการฝึกงานจะได้รับการเตรียมความพร้อมให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร จากคุณลักษณะ 5 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านวุฒิภาวะ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

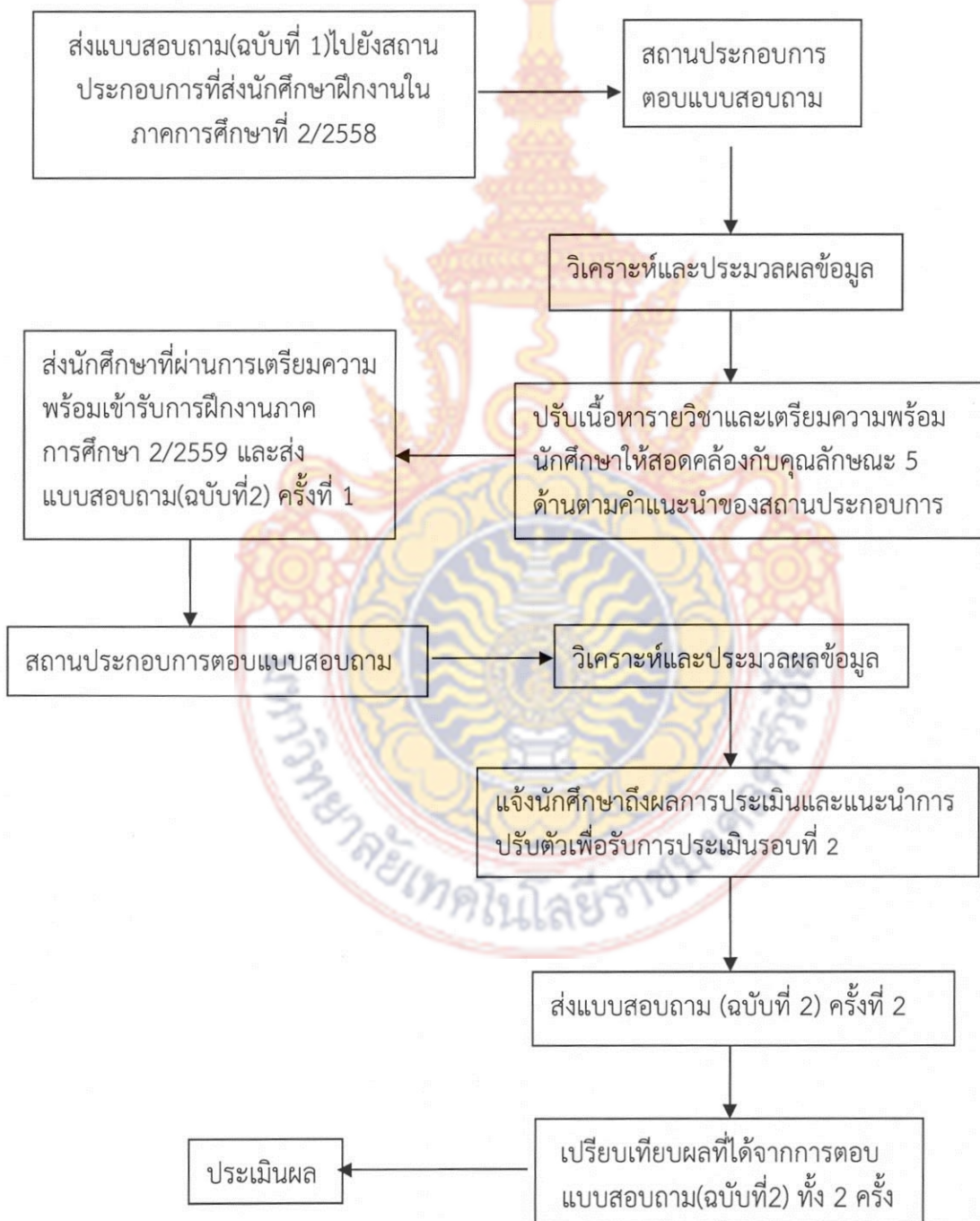
- สถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ส่วนหนึ่งจะเป็นสถานประกอบการที่ซ้ำเดิม
- นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จะไม่ใช่ นักศึกษากลุ่มเดิม
- การปรับรายละเอียดของรายวิชา จะปรับเฉพาะรายวิชาที่สถานประกอบการ (ในการฝึกงานครั้งแรก) ให้คำแนะนำ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบุคคล อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

1.5.2 สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการเป็นประจำ และหมายความรวมถึงสถานที่ซึ่งใช้เป็นที่ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำด้วย

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Desired Characteristics) หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบุคคล อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ได้นำเสนอคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับภาพอนาคตของประเทศไทย โดยกำหนดกรอบไว้ 5 มิติ ได้แก่

1. มิติด้านร่างกาย ลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ในมิติด้านร่างกายได้แก่

- พัฒนาการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย
- พัฒนาการด้านสติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย
- มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย

2. มิติด้านจิตใจ

- เป็นผู้ที่มีรู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี
- เป็นผู้ที่มีรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
- เป็นผู้ที่มีรู้จักและเข้าใจสถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

3. มิติด้านความรู้

- รู้อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเบื้องหลัง หลักการและองค์ความรู้ที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษาหรือเรียนรู้มา และสามารถก้าวทันพัฒนาการในปัจจุบันขององค์ความรู้ในเรื่องนั้นจนทราบว่า มีการพัฒนาไปในทิศทางใดและมีขอบเขตพรมแดนความรู้เพียงใด และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวันได้ กล่าวโดยสรุปคือ ผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้จริง รู้ลึกและตามทันความก้าวหน้าของวิทยาการในสาขาที่ตนเองมีความถนัด สนใจหรือได้รับการศึกษามากเพียงพอจนสามารถนำมาใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันได้ จึงควรปลูกฝังและพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้ลึก รู้จริงในสาขาวิชานั้นจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- รู้รอบด้านเชิงสหวิทยาการ หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจในองค์ความรู้ด้านอื่นนอกเหนือจากสาขาวิชาหลักหรือสิ่งที่ตนเองเชี่ยวชาญ และรวมถึงการมีความรอบรู้เกี่ยวกับ

เหตุการณ์และสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชน สังคมและโลกได้อย่างเท่าทัน โดยการรู้รอบ นี้อยู่ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ การทำงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลนั้น ๆ

- รู้ไกลไปถึงอนาคต หมายถึง การมีความรู้และความสามารถในการคาดการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถมองออกไปในอนาคตว่า มีแนวโน้มว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง และสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อเราอย่างไรในอนาคตทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. มิติด้านทักษะความสามารถ

- ทักษะด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการคิดเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง และสามารถควบคุมให้คิดจนบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นคนไทยที่พึงประสงค์ในอนาคตควรมีคุณลักษณะ “คิดเป็น” ใน 10 ลักษณะได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมโนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคตและคิดสร้างสรรค์

- ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย

ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน รวมถึงมีมารยาทฟังในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามมารยาทของสังคม ให้ความสำคัญในการรับฟังผู้อื่นและมีใจกว้างพอในการฟังผู้อื่นด้วย

ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดที่มีความชัดเจนสั้นกระชับ ตรงประเด็น ครบถ้วน มีความน่าดึงดูดใจหรือน่าสนใจ พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ รวมถึงการมีบุคลิกภาพในการพูดที่ดี สามารถใช้เสียงและถ้อยคำในการพูดอย่างมั่นใจ

ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้โดยสามารถจับใจความได้รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากอย่างชาญฉลาด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านได้

ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยวิธีการเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน

- ทักษะภาษาต่างประเทศ หมายถึง ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็นได้อย่างคล่องแคล่วชัดเจน ถูกต้อง มีกาลเทศะและความเหมาะสม ในอนาคตคนไทยจำเป็นต้องมีทักษะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่นิยมใช้ทั่วโลกเพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การเจรจาต่อรอง การสร้างสัมพันธ์อันดีรวมถึงการทำให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติได้

- ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การมีความเข้าใจและความสามารถในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิต เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ฯลฯ ในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมได้ โดยทักษะทางสังคมที่สำคัญได้แก่

ทักษะมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่นและความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ทักษะการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนตนเองด้านแนวความคิด ทศนคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวนี้ไม่ได้หมายถึงการเลียนแบบองค์ความรู้หรือวัฒนธรรมจากภายนอกประเทศเข้ามาทั้งหมด แต่สามารถปรับตัวให้ผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมจากภายนอกประเทศและวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ไทยได้เหมาะสม และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มได้เป็นอย่างดี จนสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสะท้อนได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การไม่เอาเปรียบ การให้ความร่วมมือ การยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น และการร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่มร่วมกัน

- ทักษะการอาชีพ หมายถึง การมีความสามารถและความชำนาญในการประกอบอาชีพหลักที่ตนเองถนัดหรือสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีความสามารถในการสร้างอาชีพให้กับตนเองได้

- ทักษะทางสุนทรียะ หมายถึง การมีความเข้าใจหรือความสามารถในการแสดงออกทางด้านดนตรี การกีฬาหรือศิลปะอย่างสร้างสรรค์ ฯลฯ โดยมีความรู้ลึกซึ้งชม รู้จักวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณคุณค่าและถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดในสุนทรียภาพนั้นได้ ซึ่งอาจไปถึงระดับการสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

- ทักษะการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการจัดองค์กร การจัดหาคน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า การสั่งงานและการควบคุม การติดตามและประเมินผล รวมถึงการบริหารเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทักษะการจัดการความรู้ หมายถึง ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ การรวบรวม การสังเคราะห์ การวิเคราะห์และสามารถนำความรู้ที่มีอยู่และที่ได้มาจัดหมวดหมู่ ตลอดจนจนสามารถบูรณาการความรู้มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ทักษะการบริหารเวลา หมายถึง ความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการใช้เวลา เพื่อทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและสำเร็จได้ตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้เวลาสูญเสียไปโดยไร้ประโยชน์

5. มิติด้านลักษณะชีวิต

ลักษณะชีวิต หมายถึง สิ่งที่สะท้อนความเป็นมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่สิ่งที่อยู่ภายใน เช่น ปรัชญา ความคิด ทศนคติและอุปนิสัยและสิ่งที่แสดงออกภายนอกเป็นพฤติกรรมและบุคลิกต่าง ๆ ลักษณะชีวิตของคนไทยที่พึงประสงค์ได้แก่

- ขยัน อดทน และทุ่มเททำงานหนัก
- มีระเบียบวินัย คนที่มีระเบียบวินัยจะเป็นคนที่สามารถควบคุมตนเองให้ดำเนินการตามระบบระเบียบหรือตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ได้ โดยอาจแสดงออกมาในด้านความมีระบบระเบียบในชีวิต ความสะอาดเรียบร้อยหรือการตรงต่อเวลา ฯลฯ
- ความซื่อสัตย์ คนที่ซื่อสัตย์เป็นคนที่มีความใจเที่ยงตรงและยึดมั่นในหลักการความถูกต้องตามคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม เช่น การแสดงออกมาในรูปของการรักษาคำพูด การรักษาสัญญา ไมโกหก การมีความยุติธรรมในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ การไม่เล่นพรรคเล่นพวก การมีความกล้าหาญในการทำความดีหรือทำในสิ่งที่ถูกต้อง การไม่รักษาหน้าแต่กล้าที่จะยอมรับความผิด การไม่โยนความผิดให้ผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่นเพียงเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี เป็นต้น
- มีวิสัยทัศน์ คนที่มีวิสัยทัศน์จะเป็นคนที่รู้จักมองการณ์ไกล และกำหนดเป้าหมายในอนาคต โดยมีความปรารถนา ความใฝ่ฝัน ความตั้งใจและการพยายามลงมือดำเนินการต่าง ๆ เพื่อที่จะไปถึงเป้าหมายที่ต้องการด้วยความเชื่อมั่นว่าจะทำได้
- ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างดีเลิศ คนที่มีลักษณะนิสัยทำสิ่งต่าง ๆ อย่างดีเลิศจะมีความกระตือรือร้น พากเพียรพยายามในการทำทุกสิ่งให้ดีที่สุดเสมอตลอดเวลา ด้วยความเอาใจจริง เอาใจ มีการอุทิศตัวลงแรงให้กับสิ่งที่ทำ มีความละเอียดรอบคอบ รับผิดชอบเต็มที่ไม่ปล่อยปละละเลย ผู้ที่มีลักษณะของการทำงานอย่างดีเลิศจะเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างมาก
- รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต คนที่รักการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะมีความปรารถนาจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พากตัวเองเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอและต่อเนื่องไปตลอดชีวิต โดยไม่ได้หยุดการเรียนรู้อยู่แค่วันที่สำเร็จการศึกษาแล้วเท่านั้น
- มีจิตสำนึกประชาธิปไตย
- เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย
- มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม หมายถึง การแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ไม่ใช่เพียงแค่นตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละของตนออกไปถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น
- ประหยัด อดออม

คณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นความสำคัญในการพัฒนา นิสิต นักศึกษาของประเทศไทย และได้จัดทำร่างนโยบายการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย พ.ศ. 2554 – 2558 ขึ้นโดยจะต้องมีความเป็นพลวัต (dynamic) ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในการจัดทำร่างดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย คือ การสร้างกรอบทิศทางของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สร้างแนวทางการดำเนินงานพัฒนาบัณฑิตและสร้างกรอบการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาบัณฑิต โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. บัณฑิตไทยมีสมรรถนะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พร้อมในการทำงานและมีขีดความสามารถในระดับสากล สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในสาขาอาชีพต่าง ๆ

2. บัณฑิตไทยมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบัณฑิตไทยให้มีความเป็นเลิศที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการตามจุดเน้นของสถาบันอุดมศึกษา กล่าวคือ ผลิตบัณฑิตที่สะท้อนตามจุดเน้นของสถาบันเป็นบัณฑิตที่เก่งทั้งวิชาการและวิชาชีพ โดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพนั้น ๆ

สำหรับคุณลักษณะของบัณฑิตอุดมคติไทยที่พึงประสงค์นั้น พบว่า ยุคปัจจุบันมีความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตที่เด่นชัดและสูงกว่าในอดีต สมรรถนะในตนเองของบัณฑิตจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในโลกอนาคต จากปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ทำให้บัณฑิตรุ่นใหม่จำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถในระดับสากล ซึ่งความสามารถในการคิดจะเป็นหัวใจสำคัญสำหรับบัณฑิตยุคใหม่ เช่น การคิดเชิงเหตุผล การคิด วิจัย ญาณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีทักษะหลายด้านเพื่อการดำรงชีวิต ดังนั้นองค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิตยุคใหม่ที่สำคัญควรประกอบด้วย

1. ด้านความรู้

- การเป็นผู้มีหลักคิดทางวิชาการในศาสตร์ที่ตนศึกษา และสามารถเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

- ความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม มีนิสัยใฝ่รู้

- มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม

- มีความเท่าทันกับความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในศาสตร์ที่ตนศึกษา

2. ด้านทักษะ

- มีคุณลักษณะความเป็นนักคิด มีกระบวนการคิด มีวิจารณญาณ มีมุมมองเชิงบวก และเชิงสร้างสรรค์ มีการตีค่าและการใช้ข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การคิดเชิงสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา (creative thinking and problem solving)

- มีทักษะการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ (Life & career skills) ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสโฆษณาชวนเชื่อ สามารถใช้วิจารณญาณต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสภาวะการเปลี่ยนแปลง

- มีทักษะการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ (learning and innovative skills)

- มีทักษะในการสืบหาข้อมูล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ (information, communication, media, and technology skills)

- การสื่อสาร การสืบหาข้อมูลและการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ (communication, information and literacy)

- การบริหารจัดการและการเป็นผู้ประกอบการ

- สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ทำงานกับคนที่ต่างความคิดหรือต่างวัฒนธรรมได้ มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งและมีทักษะการทำงานเป็นทีม สร้างความร่วมมือระหว่างการทำงานได้

- มีทักษะการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3. ด้านบุคลิกอุปนิสัย

- คุณลักษณะด้านความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมีความเป็นพลเมืองดีของภูมิภาคและของโลก มีค่านิยมที่ถูกต้องทั้งด้านสังคมและมนุษยธรรม
- มีความเข้าใจในวัฒนธรรมข้ามชาติ (cross – cultural understanding) มีความเข้าใจคนอื่น เข้าใจสังคม ชุมชน วัฒนธรรมอื่นได้ เห็นคุณค่าในความแตกต่าง มีความเคารพในความแตกต่างและความหลากหลาย
- เป็นผู้ที่มีจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามอยู่ในพื้นฐานของจิตใจ เช่น การมีจิตอาสา การมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน

สถานประกอบการในภาครัฐและเอกชนจะมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับลักษณะ ประเภทและวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ตามคุณลักษณะที่มีความสำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติงานจะแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้และคุณสมบัติพื้นฐาน ด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณลักษณะด้านความรู้และความสามารถพื้นฐาน

หมายถึง ความสามารถที่มีผลต่อการฝึกงานของนักศึกษาด้านการนำความรู้ทั่ว ๆ ไปมาใช้ในการฝึกงาน ประกอบด้วย

1. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. มีความรู้ความสามารถในการจัดการ ผลิตและมีไหวพริบ
3. หมั่นชวนช่วยใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์
4. รู้จักนำประสบการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร
6. มีความสามารถในการควบคุมประสานงานตลอดจนให้คำปรึกษาและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
7. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีลักษณะผู้นำ กล้าแสดงออก

คุณลักษณะความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน

1. นำความรู้เฉพาะกลุ่มสาขาวิชาที่ต้องนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มาประยุกต์ใช้ในการฝึกงาน

2. มีเหตุมีผลในการคิดวิเคราะห์
3. มีความรอบรู้ในงาน เข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่
4. วางแผนการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักแก้ปัญหา มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

1. สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ เช่น การไม่เป็นผู้กล่าวเท็จ การมีความเมตตา กรุณา เสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน ฯลฯ
2. ประมวล กฎหมายที่กลุ่มชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ ยอมรับเป็นแนวควบคุมความประพฤติ เพื่อแยกแยะให้เห็นว่า อะไรควรหรือไปกันได้กับการบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกงาน

ในการจัดการฝึกงานของสถาบันการศึกษา จะเน้นการจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษา เพื่อให้ศึกษานำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษาสามารถทำงานได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การฝึกงานจะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เทคนิคการทำงาน ขั้นตอนการทำงานที่แตกต่างจากการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนออกฝึกงาน จะต้องเตรียมข้อมูลด้านวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง และในระหว่างการฝึกงาน นักศึกษาควรแสดงบทบาทของตนเองดังนี้

1. มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กรที่เข้ารับการฝึกงาน
2. มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่และตั้งใจทำงานให้เสร็จโดยเร็ว และงานที่ปฏิบัติเป็นผลสำเร็จนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับได้ตามมาตรฐาน
3. มีผลงานที่มีคุณภาพและในปริมาณที่มากพอสำหรับการฝึกงานในช่วงระยะเวลาที่กำหนด
4. มีความเข้าใจในงาน รู้ขั้นตอนและขอบเขตของการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีและสามารถทำได้อย่างดี
5. มีความสามารถในการเรียนรู้ดี และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ
6. มีความคิดริเริ่ม พยายามสร้างสรรค์และคิดค้นวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
7. มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม รู้กาลเทศะ รู้จักระงับอารมณ์ มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน วางตนอย่างเหมาะสม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุมาลี อารมณ์พินิจเลิศ และระวีพรรณ จิตต์มนัส (2551) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการในด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการฝึกงานของนักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก จากภาพรวมที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสูง โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ

ความร่วมมือในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคม คุณธรรมทั้ง 3 อย่างนี้ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

Hope Christina H. Deita และอาคม เผือกจันทิก (2552) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ 3 อันดับแรกคือ ด้านมีความรับผิดชอบ รองลงมา ด้านความมีคุณธรรม จริยธรรมและอันดับ 3 ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ สำหรับด้านทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการนักศึกษาฝึกงานที่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ภาษาญี่ปุ่น สถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมบริการมีความต้องการนักศึกษาฝึกงานที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพมากกว่าสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการผลิต และสถานประกอบการประเภทสถานศึกษามีความต้องการนักศึกษาฝึกงานที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพมากกว่าสถานประกอบการประเภทการบริหารราชการหรือรัฐวิสาหกิจและสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการผลิต

วิฑูร กิจเครือและคณะ (2552) ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยหน่วยงานของรัฐบาลมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาวิทยาลัย เทคนิคสุพรรณบุรีด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านทักษะและด้านความรู้ตามลำดับ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัยในตนเองเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ หน่วยงานของเอกชนมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านทักษะ และด้านความรู้ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรีจำแนกตามระดับชั้น พบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากกว่านักศึกษาฝึกงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชนที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน พบว่า ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชนที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรีโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพ็ญศรี ศรีสังธรรมและเสาวรัตน์ ม่านสะอาด (2552) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาเภสัชศาสตร์:มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาเภสัชศาสตร์จากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึกในด้านความรู้และคุณสมบัติพื้นฐาน ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและสามารถเขียนเชิงวิชาการ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษระดับพอสมควร มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ ความมีมนุษยสัมพันธ์รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การวางตัวเหมาะสม รู้จักกาลเทศะ ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกและความสนใจใฝ่รู้ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานพบว่า อาจารย์ประจำแหล่งฝึกต้องการ นักศึกษาที่มีความสามารถในการนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกงาน มีความรู้และความเข้าใจในวิชาชีพของตนเอง เรียนรู้งานได้อย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งใช้เครื่องมือและดูแลเครื่องมือได้ดี มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกงาน

ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า อาจารย์ประจำแหล่งฝึกต้องการ นักศึกษาที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตมีคุณธรรม มีความขยันอดทน มีความตั้งใจศึกษาหาความรู้ ตั้งใจฝึกงานอย่างเต็มที่ที่มีความกระตือรือร้น ปฏิบัติเหมาะสมตามระเบียบของแหล่งฝึก มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลา มีสัมมาคารวะ มีมารยาท แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีความเสียสละและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

ผลการวิจัยคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ในปัจจุบันจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก พบว่า นักศึกษาฝึกงานมีคุณลักษณะในภาพรวมทั้ง 3 ด้านมาก (4.14 ± 0.49) เมื่อแยกแต่ละด้านปรากฏว่า นักศึกษามีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด (4.44 ± 0.53) รองลงมาคือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน (4.02 ± 0.46) และด้านความรู้และคุณสมบัติพื้นฐาน (3.96 ± 0.47) นักศึกษามีคุณลักษณะมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่สอดคล้องกับตามความต้องการของสถานประกอบการและเพื่อประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารจากมุมมองของสถานประกอบการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิชาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร โดยกลุ่มตัวอย่างจะ ได้แก่ นักศึกษาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2558 จำนวน 16 คน และภาคการศึกษาที่ 2/2559 จำนวน 27 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 จะใช้สำหรับสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2/2558 โดยแบบสอบถามจะสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานหลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งจะมีทั้งหมดด้วยกัน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านวุฒิภาวะ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ลักษณะของแบบสอบถามจะให้ผู้ตอบเรียงลำดับคุณลักษณะที่ต้องการให้มีในนักศึกษาฝึกงานจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดในแต่ละด้าน โดยอันดับ 1 หมายถึง ต้องการให้มีมากที่สุด หรือมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับ 2,3,4 ตามลำดับ

แบบสอบถามฉบับที่ 2 จะใช้สำหรับสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2/2559 โดยแบบสอบถามจะสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งจะมีทั้งหมดด้วยกัน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านวุฒิภาวะ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ลักษณะของแบบสอบถามจะให้ผู้ตอบประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานจากมุมมองของสถานประกอบการ โดยในแต่ละปัจจัยจะเป็นการให้ระดับความสำคัญด้วยคะแนน (Rating scale)

แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นทั้งสองครั้งจะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1) ไปยังสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษา 2/2558 จำนวน 4 แห่งประกอบด้วย โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ที่ทำงานในฝ่ายโภชนาการของโรงพยาบาลนั้น ๆ และเป็นผู้ที่ดูแลและเกี่ยวข้องกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน เอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

2. ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของสถานประกอบการในข้อที่ 1

3. นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับเนื้อหารายวิชาและเตรียมความพร้อมนักศึกษารุ่นใหม่ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ 5 ด้านตามคำแนะนำของสถานประกอบการ

4. ส่งนักศึกษาที่ได้รับการเตรียมความพร้อมแล้วไปฝึกงานในสถานประกอบการเดิมที่ทำการตอบแบบสอบถามในข้อที่ 1 (ส่วนหนึ่ง) และสถานประกอบการใหม่ ในภาคการศึกษาที่ 2/2559

5. ส่งแบบสอบถาม (ฉบับที่ 2) ไปยังสถานประกอบการและทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 (ครั้งที่ 1)

6. แจ้งนักศึกษาถึงผลการประเมินและแนะนำการปรับตัวเพื่อรับการประเมินรอบที่ 2

7. ส่งแบบสอบถาม (ฉบับที่ 2) ไปยังสถานประกอบการและทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 (ครั้งที่ 2)

8. เปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม (ฉบับที่ 2) ทั้ง 2 ครั้งและทำการประเมินผล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน ๆ แรกเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 และส่วนที่สองจะเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 2

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและค่า T-test

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

จากการส่งแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1) ไปยังสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษา 2/2558 จำนวน 4 แห่งประกอบด้วย โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้ที่ทำงานในฝ่ายโภชนาการของโรงพยาบาลนั้น ๆ และเป็นผู้ที่ดูแลและเกี่ยวข้องกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน วิชาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร ได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1.ความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม	153	7.65	1
2.การตรงต่อเวลาและการให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	126	6.30	2
3.ความมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของหน่วยงาน	124	6.20	3
4.ความกระตือรือร้นในการทำงาน	119	5.95	4
5.ความขยันและอดทนในการทำงาน	115	5.75	5
6.ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	113	5.65	6
7.มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	64	3.20	7

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า สถานประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องของความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรมเป็นอันดับแรกโดยได้รับคะแนนสูงสุด และเกือบทุกคนที่ตอบแบบสอบถามให้คะแนนข้อนี้เป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่า ความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคม คนที่มีความซื่อสัตย์จะเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักความจริงและความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ความซื่อสัตย์แบ่งเป็น 3 ประการ คือ กายสุจริต วาจสุจริตและมโนสุจริต หากคนเรามีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัวยุ สังคม ตลอดจนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน สังคมก็จะอยู่ได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้สถานประกอบการจึงต้องการให้นักศึกษามีคุณลักษณะข้อนี้เป็นอันดับแรก ในขณะที่คุณลักษณะด้านการตรงต่อเวลาและการให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงานได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่สอง อาจเนื่องจาก เวลาเป็นทรัพยากรธรรมชาติ

ที่สำคัญ เมื่อหมดไปแล้วไม่สามารถสร้างขึ้นใหม่เพื่อทดแทนได้ ดังนั้นผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ให้ได้ผลตรงตามเป้าหมายให้มากที่สุด ดังนั้นคุณลักษณะข้อนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับสอง ในขณะที่ความมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของหน่วยงาน ได้รับความสำคัญเป็นอันดับสาม เพราะการที่นักศึกษาสามารถประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผน เคารพปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับของสังคม รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่อย่างเหมาะสม ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญรองลงมาคือ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความขยันและอดทนในการทำงาน ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ตามลำดับ

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1.วางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	138	6.90	1
2.ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	129	6.45	2
3.ความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด	123	6.15	3
4.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	106	5.30	4
5.ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์	73	3.65	5
6.มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	67	3.35	6

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า สถานประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับแรก อาจเนื่องจากการทำงาน สิ่งที่สำคัญที่จะให้งานประสบความสำเร็จคือ การวางแผนงาน เพราะเมื่อมีการวางแผน ก็จะมีการทำงานเป็นระบบ มีแนวดำเนินการและวิธีการปฏิบัติตลอดจนขั้นตอนในการทำงานอย่างชัดเจน ช่วยให้ใช้เวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอย่างจำกัดได้อย่างประหยัด ช่วยลดความเสี่ยงต่อความผิดพลาดเสียหาย ช่วยให้มองเห็นหรือคาดการณ์อุปสรรคหรือปัญหาในการปฏิบัติงานได้และช่วยลดความเครียดจากความกังวลใจในเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ผู้ที่ทำงานโดยไม่มี การวางแผน เมื่อเผชิญกับปัญหาจะเสียเวลาหาทางแก้ไข เพราะไม่ได้คาดการณ์และเตรียมหาทางออกไว้ล่วงหน้า ด้วยเหตุนี้สถานประกอบการจึงมุ่งหวังให้นักศึกษามีคุณลักษณะในข้อนี้ซึ่งจะช่วยให้การฝึกงานประสบความสำเร็จ สำหรับการให้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นคุณลักษณะที่

ได้รับความสำคัญเป็นอันดับสอง อาจเนื่องจากสถานประกอบการมองว่า ความสามารถในการทำงาน หรือการบริหารงาน นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติแล้ว สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานควรมีคือ การตัดสินใจ ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของการปฏิบัติงานและบริหารงาน เพราะการตัดสินใจจะอยู่ในแทบทุกขั้นตอนและทุกกระบวนการของการทำงาน ดังนั้นผู้ทำงานและจำเป็นต้องตัดสินใจในสิ่งใดจึงควรจะใช้เหตุผลและหาข้อมูลที่ดีและมีกระบวนการที่ดีเพื่อให้ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น คุณลักษณะที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับสามในด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาได้คือ ผู้ที่จะศึกษาถึงสาเหตุที่มาของปัญหา และพยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดเพื่อที่จะแก้ไข ซึ่งการคิดหาวิธีการอาจได้มาโดยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ หรือการของคำปรึกษาจากผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือกวิธีที่ดีที่สุด ดังนั้นการที่นักศึกษา มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด ก็จะช่วยให้การฝึกงานได้ผลดียิ่งขึ้น คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญรองลงมาคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและความยืดหยุ่นในการทำงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1.การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	141	7.05	1
2.ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา	108	5.40	2
3.การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด	105	5.25	3
4.มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน	97	4.85	4
5.การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง	88	4.40	5
6.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	56	2.80	6
7.การเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน	52	2.60	7

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า สถานประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องการนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงานมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักศึกษาที่จะนำเอาความรู้ที่ได้รับในการเรียนมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการฝึกงานในสถานประกอบการ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น อันดับรองลงมาที่ได้รับ

ความสำคัญจากสถานประกอบการคือ ความสามารถในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา เพราะการที่คนเราจะสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นได้ บุคคลนั้นจะต้องมีการตั้งเป้าหมายในการพัฒนางาน คิดและทำอย่างเป็นระบบ จัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนอย่างรอบคอบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด เป็นคุณลักษณะที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่สาม เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานที่สามารถเรียนรู้งานได้เร็วและทำงานได้เสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดจะต้องเป็นผู้ที่มีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้งาน และเป็นคนที่มีการตั้งเป้าหมายในการทำงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญรองลงมาคือ มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และการเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านวุฒิภาวะตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1. มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร	106	5.30	1
2. มีความเสียสละและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	92	4.60	2
3. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสมและมีความมั่นคงทางอารมณ์	92	4.60	2
4. มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	80	4.00	4
5. ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม	80	4.00	4
6. ทำงานล่วงเวลาอย่างเต็มใจในกรณีงานไม่เสร็จ	34	1.70	6

จากตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านวุฒิภาวะตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า คุณลักษณะที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรกคือการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร เพราะทัศนคติจะมีอิทธิพลต่อการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลในองค์กร ถ้าพนักงานในองค์กรมีทัศนคติที่เป็นบวกในการทำงาน พนักงานจะเกิดความพอใจในการทำงาน เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และจะสร้างสรรค์สิ่งที่ดี ๆ ให้กับองค์กรและพยายามที่จะแสดงศักยภาพภายในตัวเองออกมา ซึ่งต่างกับพนักงานขององค์กรที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อองค์กรหรือต่องานที่ทำแล้ว อาจทำให้พนักงานนั้นเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายกับงานที่ทำ ซึ่งจะทำให้พนักงานนั้นขาดความรับผิดชอบหรือไม่ตั้งใจทำงาน หรืออาจจะทำแค่เพียงให้ผ่านไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น โดยที่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการทำงานและไม่มี ความตั้งใจที่จะทำงานนั้นสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นการที่นักศึกษาฝึกงานมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในโรงพยาบาลจะทำให้การฝึกงานประสบความสำเร็จ คุณลักษณะด้านวุฒิภาวะที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับสอง มี 2 คุณลักษณะคือ การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสมและมีความมั่นคงทางอารมณ์ คนที่มีวุฒิภาวะจะมีความมั่นใจในตนเองและมีจิตใจมั่นคงพอที่จะรับมือกับความจริงต่าง ๆ จะเป็นคนที่ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้และจะกระทำการต่าง ๆ

ด้วยความรับผิดชอบในการกระทำของตน ซึ่งต่างจากคนที่ไม่มีวุฒิภาวะ จะมีพฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในสถานประกอบการย่อมต้องการคนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มากกว่า สำหรับคุณลักษณะเรื่องการมีความเสียสละและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ได้รับความสำคัญเป็นอันดับสองเช่นกัน เนื่องจากความเสียสละเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนควรมีน้ำใจเอื้อเพื่อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบ เห็นแต่ตัว เพราะถ้าทุกคนมีความเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ผู้อื่นหรือส่วนรวม สังคมหรือองค์กรก็จะอยู่ไม่ได้ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญรองลงมาคือ การทำงานได้ดีโดยไม่มีการควบคุม การมีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา และการทำงานล่วงเวลาอย่างเต็มที่ในกรณีทำงานไม่เสร็จ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1. มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	115	5.75	1
2. ความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	115	5.75	1
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	101	5.05	3
4. ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	96	4.80	4
5. เคารพสิทธิของผู้อื่น	91	4.55	5
6. มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม	72	3.60	6
7. ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ	61	3.05	7

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า คุณลักษณะที่ได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ การมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นั้นหมายถึง การเป็นคนทำงานที่ประสบความสำเร็จควรจะมีทั้งความเป็นผู้นำในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเป็นผู้นำ และสามารถเป็นผู้ตามที่ดีได้ในสถานการณ์ที่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้องค์กรนั้น ๆ มีพนักงานที่ดีมีประสิทธิภาพและสร้างประสิทธิผลให้แก่องค์กร คุณลักษณะด้านความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกัน เพราะการมีทัศนคติที่ดีต่อกันในที่ทำงานเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะการทำงานจะดำเนินไปได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของผู้ร่วมงาน หากมีความในใจที่ไม่ดีต่อกัน การทำงานก็ย่อมจะไม่ราบรื่นตามไปด้วย การทำงานในบรรยากาศของความเป็นมิตร จะช่วยให้การทำงานเต็มไปด้วยความจริงใจ และมีความสุขกับการทำงาน สำหรับคุณลักษณะที่สถานประกอบการให้ความสำคัญเป็นอันดับที่สามคือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากประสบการณ์ของผู้อื่น เป็นการช่วยให้บรรยากาศของการทำงานเต็มไปด้วยการยอมรับประสบการณ์ซึ่งกันและกัน คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญรองลงมาคือ

การประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน และวางตัวเหมาะสม และความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยลำดับความรู้ทางวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับที่
1. โภชนบำบัด	141	7.05	1
2. การประเมินภาวะโภชนาการ	114	5.70	2
3. โภชนบำบัดทางการแพทย์	104	5.20	3
4. โภชนาการคลินิก	103	5.15	4
5. การให้คำปรึกษาทางโภชนาการ	87	4.35	5
6. ศัพท์ทางการแพทย์	54	2.70	6
7. โภชนาการชุมชน	43	2.15	7

จากตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยลำดับความรู้ทางวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการ จะพบว่า รายวิชาที่สถานประกอบการให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ รายวิชาโภชนบำบัด ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการคำนวณพลังงานและสารอาหารให้กับผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับอาหารช่วยในการรักษาโรค การกำหนดรายการอาหาร การผลิตและบริการอาหารให้กับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล รองลงมาคือรายวิชาการประเมินภาวะโภชนาการ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินภาวะโภชนาการของบุคคลที่มีภาวะโภชนาการปกติและผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล สำหรับรายวิชาโภชนบำบัดทางการแพทย์ รายวิชาโภชนาการคลินิก และรายวิชาการให้คำปรึกษาทางโภชนาการได้รับความสำคัญรองลงมา จะเห็นได้ว่า การให้ความสำคัญในรายวิชาที่นักศึกษาควรเรียนในความคิดเห็นของสถานประกอบการจะเรียงลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากหน้าที่ความรับผิดชอบของนักโภชนาการที่ทำงานในฝ่ายโภชนาการเป็นสำคัญ

จากการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าและนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 1 - 6 จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน พบว่าคุณลักษณะที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 - 5 (รวมทุกคุณลักษณะ) ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม เป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการทั้ง 4 แห่งให้คะแนนมาเป็นลำดับที่ 1 (คะแนนเฉลี่ย 7.65) รองลงมาคือ การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ได้คะแนนมาเป็นลำดับที่ 2 (คะแนนเฉลี่ย 7.05) ลำดับที่ 3 คือ การวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คะแนนเฉลี่ย 6.90) ลำดับที่ 4 คือ การใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ (คะแนนเฉลี่ย 6.45) ลำดับที่ 5 คือ การตรงต่อเวลาและการให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน (คะแนนเฉลี่ย 6.30) ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในตอนที่ 1 มาแจ้งให้นักศึกษาที่เรียนในวิชาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงของ

แต่ละด้านมาแนะนำแนวทางปฏิบัติโดยสอดคล้องในแต่ละชั่วโมงที่ทำการสอน รวมถึงการขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนร่วมให้นำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวมาสอดคล้องในชั่วโมงสอนด้วย

สำหรับความรู้ด้านวิชาชีพ รายวิชาที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจากสถานประกอบการคือ รายวิชา โภชนบำบัด ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบสอน จึงได้ทำการสอนเนื้อหาเพิ่มเติมจากเดิมให้มากขึ้น มีการให้กรณีศึกษาและให้นักศึกษาทำการค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำเสนอ นำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ (โรงพยาบาลสงขลานครินทร์) และรับฟังการบรรยายจากนักโภชนาการในโรงพยาบาลดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักศึกษา สำหรับรายวิชาการประเมินภาวะโภชนาการนั้น ในหลักสูตร ฯ ที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ไม่ได้มีการกำหนดรายวิชานี้ ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชาโภชนาการชุมชนให้เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินภาวะโภชนาการลงไป ในรายวิชาโภชนาการชุมชน รวมทั้งรายวิชาการให้คำปรึกษาทางโภชนาการ ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดรายวิชานี้ในหลักสูตร ฯ ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชา โภชนบำบัดทางการแพทย์ให้เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าวลงไป ในรายวิชาโภชนบำบัดทางการแพทย์เช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักศึกษาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารได้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นในเรื่องของการนำความรู้ในรายวิชา โภชนบำบัด การประเมินภาวะโภชนาการและการให้คำปรึกษาด้านโภชนาการให้มากขึ้น โดยจัดให้มีโครงการ “สุขภาพดีด้วยโภชนาการ” ซึ่งจัดขึ้นในสัปดาห์งานศรีวิชัยแพร์ ภาคการศึกษาที่ 2/2558 และโครงการประเมินภาวะโภชนาการและให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่ผู้บริหารและพนักงานการประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 สงขลา ในภาคการศึกษาที่ 1/2559 ซึ่งทั้งสองกิจกรรมได้ทำให้นักศึกษาได้รับการปรับปรุงทั้งด้านคุณลักษณะต่าง ๆ และความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารจาก มุมมองของสถานประกอบการ

จากการส่งแบบสอบถาม (ฉบับที่ 2) ไปยังสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาฝึกงานในภาคการศึกษา 2/2559 จำนวน 10 แห่งประกอบด้วย โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า (ทั้ง 3 โรงพยาบาลนี้เป็นโรงพยาบาลเดิมที่เคยส่งนักศึกษาไปฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2/2558) โรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลภูมิพล โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต โดยนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 26 คนได้รับการประเมินคุณภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากพี่เลี้ยงซึ่งเป็นนักโภชนาการที่ดูแลการฝึกงานเป็นรายบุคคล ผลการประเมินจะแสดงเป็นคะแนนเฉลี่ยของภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1.ความซื่อสัตย์	4.56
2.ความมั่นคงทางอารมณ์	4.22
3.ความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.96
4.ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	3.59
5.ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก	3.93
6.ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	3.63

จากผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 1) ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีความซื่อสัตย์เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากตารางที่ 7 (จากการประเมินนักศึกษารุ่นที่สอง) ซึ่งได้คะแนนคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สูงสุดเช่นกัน คือ 4.56 รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.22 ทั้งสองคุณลักษณะได้รับคะแนนอยู่ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน ความขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก ได้รับคะแนนเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ คืออยู่ในระดับปานกลาง

สถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถามให้คะแนนนักศึกษาฝึกงานสูงสุดเรื่องการมีความซื่อสัตย์ ซึ่งถือว่าเป็นคุณลักษณะที่ดีที่ควรปลูกฝังให้มีในตัวนักศึกษาหรือทุกคน เนื่องจากความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและเป็นที่ต้องการในทุกองค์กร ซึ่งความซื่อสัตย์นอกจากจะหมายถึงการรักษาความลับ ผลประโยชน์และทรัพย์สินต่าง ๆ ขององค์กรแล้ว ความซื่อสัตย์ยังหมายถึงการปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎขององค์กร การไม่นำทรัพย์สินขององค์กรมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว พบว่า นักศึกษาฝึกงานมีความรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่เกี่ยงงานและไม่หลบเลี่ยงงานทั้งในหน้าที่และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการไม่เอาเปรียบพนักงานประจำที่ทำงานร่วมกันเพียงเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน สำหรับความมั่นคงในอารมณ์ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีความอดทนในสถานการณ์ที่กดดันและความสามารถในการปรับตัวได้ดีต่อความเครียด จะพบว่า นักศึกษาฝึกงานรู้จักและเข้าใจที่จะปรับตัวและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้พบในสถานประกอบการ สำหรับคุณลักษณะด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงานและด้านความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากอยู่ในช่วงแรกของการฝึกงาน ยังปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ไม่ดี ทำให้นักศึกษาขาดความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ไม่กล้าแสดงออกและขาดความมั่นใจในการทำงานในหน้าที่นั้น ๆ

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1.มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	3.67
2.วางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67
3.ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	3.70
4.ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	3.67
5.มีความยืดหยุ่นในการทำงาน	4.11
6.ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.93

ผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 2) ในด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีการวางแผนและจัดระบบงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับแรก เมื่อส่งนักศึกษารุ่นที่สองไปฝึกงาน การประเมินคุณลักษณะในปัจจุบันดังกล่าวได้รับคะแนนประเมินต่ำสุด โดยพิจารณาจากตารางที่ 8 จะเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานที่ได้รับคะแนนประเมินสูงสุดด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจคือ คุณลักษณะด้านมีความยืดหยุ่นในการทำงาน ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ด้านใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและด้านวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับคะแนนเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ คืออยู่ในระดับปานกลาง

คุณลักษณะด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการทำงาน การตัดสินใจคือ การพิจารณาไตร่ตรองสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรอบคอบก่อนลงมือกระทำ การตัดสินใจมีความสำคัญในกระบวนการจัดการ สำหรับการแก้ปัญหา จะต้องใช้ความรู้ ทักษะ ความเข้าใจที่สั่งสมมาก่อนและประสบการณ์เพื่อนำมาค้นคว้าหาวิธีการมาแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการหรือบรรลุจุดมุ่งหมาย จัดเป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคิดเชิงสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา (creative thinking and problem solving) การมีคุณลักษณะความเป็นนักคิด มีกระบวนการคิด มีวิจารณ์ญาณ มีมุมมองเชิงบวกและเชิงสร้างสรรค์ มีการตีค่าและการใช้ข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล คุณลักษณะเหล่านี้ นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนประเมินอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะปัจจัยเรื่อง การวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด แต่นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนประเมินต่ำสุด การที่จะปรับเปลี่ยนให้คุณลักษณะด้านนี้ของนักศึกษาฝึกงานเป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการอาจจะต้องมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอน เช่น การมอบหมายงานหรือเป็นกรณีศึกษา ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ มีการวางแผนงานเป็นขั้นตอนและมีการคิดวิเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ มอบหมายให้นักศึกษามีการนำเสนองานในทุกขั้นตอนของการวางแผน เพื่อให้นักศึกษาค้นเคยกับการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1.การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	3.70
2.ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา	3.67
3.การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง	3.89
4.การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด	3.70
5.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3.78
6.มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน	3.81

จากผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 3) ในด้านการปฏิบัติงาน สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีการนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นอันดับแรก เมื่อส่งนักศึกษารุ่นที่สองไปฝึกงาน การประเมินคุณลักษณะในปัจจุบันดังกล่าวได้รับคะแนนประเมินเป็นอันดับที่ 4 โดยพิจารณาจากตารางที่ 9 จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า คุณลักษณะในด้านความเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.89 ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่คุณลักษณะเรื่อง การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งสถานประกอบการให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ได้รับคะแนนเฉลี่ย 3.70 อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับคุณลักษณะด้านอื่น อาจเป็นไปได้ว่าช่วงเวลาประเมิน เป็นระยะที่นักศึกษาเพิ่งเข้ารับการฝึกงานประมาณ 1-1 เดือนครึ่ง ซึ่งทำให้นักศึกษายังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในสถานประกอบการ ประกอบกับงานในหน้าที่บางงานเป็นงานที่นักศึกษาไม่เคยเรียนรู้มาก่อน จึงทำให้นักศึกษายังไม่สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้กับหัวข้อรายงาน รวมทั้งการจัดหาเทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานให้นักศึกษาได้ทดลองใช้งาน ตลอดจนการจัดโครงการด้านวิชาการให้นักศึกษาเพื่อเพิ่มประสบการณ์อีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านวุฒิภาวะตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1. ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม	3.81
2. มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	4.04
3. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม	4.15
4. ตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.22
5. มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร	4.41
6. ยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีงานไม่เสร็จ	4.44

จากผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 3) ในด้านวุฒิภาวะ สถานประกอบการ ต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กรเป็นอันดับแรก เมื่อส่งนักศึกษารุ่นที่สองไปฝึกงาน การประเมินคุณลักษณะในปัจจุบันดังกล่าวได้รับคะแนนประเมินเป็นอันดับที่ 2 โดยพิจารณาจากตารางที่ 10 จะเห็นว่า เกือบทุกด้านได้รับคะแนนประเมินอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม ซึ่งได้รับคะแนนประเมินอยู่ในระดับปานกลาง การที่นักศึกษาฝึกงานมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สถานประกอบการให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากนักศึกษาที่เลือกศึกษาในเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร เป็นนักศึกษาที่มีความสนใจที่จะฝึกงานในโรงพยาบาลเป็นเบื้องต้นอยู่แล้ว และแต่ละโรงพยาบาลที่นักศึกษาไปฝึกงานเป็นโรงพยาบาลที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง โดยได้รับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงพยาบาลที่สนใจจากผู้วิจัยและอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงานของนักศึกษาในกลุ่มนี้ จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการที่เลือกและการทำงานในฝ่ายโภชนาการ นอกจากนี้ผู้วิจัยและอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงานยังเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาด้วยการใช้เวลาในช่วงท้ายของการเรียนแต่ละชั่วโมงพูดคุยกับนักศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การฝึกงานประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ตามความต้องการของสถานประกอบการ (แบบสอบถามฉบับที่ 2, ประเมินครั้งที่ 1)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย
1. มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	3.81
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.11
3. ความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	4.44
4. ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.33
5. ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ	3.78
6. มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม	4.22

จากผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 4) ในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเป็นอันดับแรก เมื่อส่งนักศึกษารุ่นที่สองไปฝึกงาน การประเมินคุณลักษณะในปัจจุบันดังกล่าวได้รับคะแนนประเมินเป็นอันดับที่ 5 โดยพิจารณาจากตารางที่ 9 จะเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานที่ได้รับคะแนนประเมินสูงสุดและอยู่ในระดับมากคือ คุณลักษณะด้านมีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.44 รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ด้านความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสมและด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้รับคะแนนเฉลี่ยรองลงมา สำหรับคุณลักษณะด้านความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ และด้านคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

การที่นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนประเมินด้านมีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานในระดับมาก เนื่องจากระหว่างที่นักศึกษายังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนได้พูดและชี้แนะให้นักศึกษาร่างทัศนคติเชิงบวกต่อสถานประกอบการและเพื่อนร่วมงาน โดยเน้นให้นักศึกษาให้ความเคารพและให้เกียรติกับทุก ๆ คนไม่ว่าจะเป็นพนักงานระดับสูงหรือระดับล่างให้ปฏิบัติกับทุกคนด้วยความสุภาพ มีความจริงใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายผู้อื่นทุกเช้า มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อผู้อื่นร้องขอความช่วยเหลือหรือเมื่องานในความรับผิดชอบของตนเสร็จแล้ว ซึ่งนักศึกษาสามารถทำได้ดี ทำให้ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

สำหรับการที่นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนประเมินด้านการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีน้อยกว่าคุณสมบัติด้านอื่น อาจเป็นไปได้ว่า ในเรื่องของความเป็นผู้นำ นักศึกษาบางคนมีคุณสมบัติบางประการที่ทำให้คนที่รู้จักหรือเพื่อนในห้องเรียนให้การยอมรับหรือให้ความไว้วางใจยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่ม เช่น มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการหรือเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ดี สิ่งเหล่านี้จะทำให้นักศึกษาคนดังกล่าวมีความมั่นใจในตนเองและแสดงลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี ในขณะที่นักศึกษาบางคนอาจไม่มั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเองในเรื่องของวิชาการทำให้ไม่กล้าแสดงออกในเรื่องของความเป็นผู้นำ ส่วนด้านความเป็นผู้ตามที่ดีซึ่งได้รับคะแนนประเมินน้อย อาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาหลายคนมีนิสัยชอบพึ่งพาคนอื่น ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายมากกว่าที่จะทำงานเชิงรุก ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับวิธีการสอนใหม่ ฝึกฝนให้นักศึกษามีพฤติกรรมของการเป็นผู้นำซึ่งประกอบด้วย นักวางแผน (Planning) นักประสานงาน (Coordinating) นักจัดระเบียบ (Organizing) นักสื่อสาร (Communicating) นักตัดสินใจ (Decision-Making) นักมอบหมายงาน (Delegating) นักมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) นักฝึกอบรม (Training) นักจัดกระบวนการกลุ่มและนักประเมินผลงาน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างทัศนคติต่อการเป็นผู้ตามที่ดีด้วยการเป็นทรัพยากรที่ดีสำหรับผู้นำ โดยการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะที่ผู้นำต้องการ และการช่วยให้ผู้นำเป็นผู้นำที่ดี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามฉบับเดิม (ฉบับที่ 2) ไปยังสถานประกอบการเป็นครั้งที่ 2 เพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน และทำการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 และ 2 ได้ผลเป็นดังนี้

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบคะแนนการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์รอบที่ 1 และ 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	t-test for Equality of Means		
	t	df	Sig. (2-tailed)
1. ความซื่อสัตย์	1.098	51	0.277
2. ความมั่นคงทางอารมณ์	1.118	51	0.269
3. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	-1.776	51	0.082
4. ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	-0.855	51	0.396
5. ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก	-2.343	51	0.023
6. ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	-0.349	51	0.729
7. มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	-1.674	51	0.1
8. วางแผนและจัดการระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-0.654	51	0.516
9. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ห้อย่างเป็นระบบ	-0.731	51	0.468
10. ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	-0.965	51	0.339
11. มีความยืดหยุ่นในการทำงาน	-1.286	51	0.204
12. ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	-2.593	51	0.012
13. มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	-1.211	51	0.231
14. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	-2.201	51	0.032
15. มีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	-0.114	51	0.91
16. ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	0.5	51	0.619
17. ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ	-1.623	51	0.111
18. มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม	-1.879	51	0.066
19. การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	-1.233	51	0.223
20. ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา	-2.111	51	0.04
21. การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างไม่บกพร่อง	-0.156	51	0.877
22. การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด	-0.808	51	0.423
23. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	0.356	51	0.723
24. มีปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน	-0.575	51	0.568
25. ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม	-1.132	51	0.263
26. มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	-0.534	51	0.596
27. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม	-1.023	51	0.311

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	t-test for Equality of Means		
	t	df	Sig. (2-tailed)
28. ตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	-1.139	51	0.26
29. มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร	-0.391	51	0.698
30. ยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีงานไม่เสร็จ	0.154	51	0.878

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามทั้ง 2 ครั้งของนักศึกษาจากการทดสอบด้วย T-test ใช้การแปลผลว่า ถ้ามีค่า Sig \leq .05 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ถ้ามีค่า Sig $>$.05 แสดงว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปัจจัยข้อที่ 5 ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก ข้อที่ 12 ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ข้อที่ 14 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และข้อที่ 20 . ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา มีค่า Sig เท่ากับ 0.023, 0.012, 0.032, 0.04 ตามลำดับ ซึ่งมีค่า Sig \leq .05 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน จะห่างจากรอบแรกประมาณ 2 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่นักศึกษาปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในสถานประกอบการได้แล้ว จะเห็นได้ว่า นักศึกษาเพิ่มความขยัน อดทนและทุ่มเทให้กับการทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดีขึ้น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้าในการทำงานได้ดีขึ้น เข้าใจตำแหน่งงานและบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานได้ดีขึ้น ทำให้คะแนนประเมินของปัจจัยเหล่านี้ในรอบที่ 2 เพิ่มขึ้นและเห็นความแตกต่างจากคะแนนรอบแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ปัจจัยอื่น ๆ เมื่อนำผลประเมินในรอบแรกมาเปรียบเทียบกับรอบที่ 2 และทำการทดสอบทางสถิติด้วย T-test พบว่า มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบคะแนนดิบที่ประเมินในรอบแรกและรอบที่ 2 จะเห็นว่าคะแนนประเมินรอบที่ 2 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับรอบแรก แต่เป็นการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทำให้เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติจึงไม่มีความแตกต่าง

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยความรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษาฝึกงานหลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
โภชนาการคลินิก	3.65	ปานกลาง
โภชนบำบัด	3.60	ปานกลาง
โภชนบำบัดทางการแพทย์ (การประเมินภาวะโภชนาการ, การให้คำปรึกษาทางโภชนาการ)	3.35	ปานกลาง

จากผลการประเมินนักศึกษารุ่นแรก (ตารางที่ 6) สถานประกอบการให้ความสำคัญกับความรู้ทางวิชาชีพในรายวิชาโภชนบำบัด การประเมินภาวะโภชนาการ โภชนบำบัดทางการแพทย์ และโภชนาการคลินิก ตามลำดับ ผลจากการประเมินความรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษารุ่นที่สอง พบว่าความรู้ในรายวิชาที่สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษามีเป็นอันดับแรก ๆ ได้รับคะแนนเฉลี่ยความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีรายวิชาโภชนาการคลินิกได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.65 รองลงมาคือโภชนบำบัดและโภชนบำบัดทางการแพทย์ตามลำดับ

การที่นักศึกษาฝึกงานได้รับคะแนนประเมินในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในระดับปานกลาง อาจเป็นผลมาจากการมีพื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์แตกต่างกันในนักศึกษาแต่ละบุคคล เนื่องจากรายวิชาที่ทำการประเมินเป็นรายวิชาที่ต้องใช้ความเข้าใจและพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ ประกอบ คุณสมบัติของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรอาหารและโภชนาการ จะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกสาขาวิชาหรือมัธยมศึกษาตอนปลายทุกแผนการเรียน จึงมีนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ทั้งสายวิทยาศาสตร์ สายสังคมศาสตร์ และสายอาชีพในแต่ละชั้นปี ดังนั้นเมื่อนักศึกษาเลือกเรียนเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร จึงทำให้มีปัญหากับนักศึกษาที่มีพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ไม่แน่นพอและเมื่อไปฝึกงาน จึงทำให้ได้รับคะแนนประเมินในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และเพื่อประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารจากมุมมองของสถานประกอบการ ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากคุณลักษณะ 5 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านวุฒิภาวะ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 นักศึกษาที่ส่งฝึกงานทั้งสองภาคการศึกษาเป็นคนละกลุ่มกันและสถานประกอบการที่ส่งมีทั้งสถานประกอบการเดิมและสถานประกอบการใหม่ ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาปรับเนื้อหาวิชาและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาที่จะฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ครั้งเพื่อทำการเปรียบเทียบผลที่ได้รับ

จากการศึกษาพบว่า ในแต่ละด้านของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและสถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม (7.65) ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามความต้องการของสถานประกอบการ ได้แก่ การวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6.90) ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน (7.05) ด้านวุฒิภาวะ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร (5.30) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (5.75) แต่เมื่อพิจารณาทุกคุณลักษณะ ลำดับปัจจัยที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม (7.65) การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน (7.05) การวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6.90) การใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ (6.45) และการตรงต่อเวลาและการให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน (6.30) สำหรับความรู้ทางวิชาชีพที่สถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดคือ วิชาโภชนบำบัด รองลงมาคือ การประเมินภาวะโภชนาการ โภชนบำบัดทางการแพทย์และโภชนาการคลินิก ตามลำดับ

การประเมินคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานเอกโภชนาการและการกำหนดอาหารจากมุมมองของสถานประกอบการ จากการศึกษพบว่า สถานประกอบการประเมินนักศึกษาฝึกงานในเรื่องคุณลักษณะต่าง ๆ โดยปัจจัยที่ได้รับระดับคะแนนสูงสุดของแต่ละคุณลักษณะ ประกอบด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ความซื่อสัตย์ คุณลักษณะด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ได้แก่ การมีความยืดหยุ่นในการทำงาน คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การมีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเข้าใจและปฏิบัติตาม

คำสั่งอย่างไม่บกพร่อง คุณลักษณะด้านวุฒิภาวะ ได้แก่ การยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีที่งานไม่เสร็จ สำหรับการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง พบว่า คุณลักษณะเรื่องขยัน อดทน และทุ่มเททำงานหนัก คุณลักษณะเรื่องปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสม คุณลักษณะเรื่องการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และคุณลักษณะเรื่องความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา ได้รับคะแนนเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 สูงกว่าครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ปัจจัยคุณลักษณะเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับผลจากการประเมินความรู้ทางวิชาชีพของนักศึกษารุ่นที่สอง พบว่า ความรู้ในรายวิชาที่สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษามีเป็นอันดับแรก ๆ ได้รับคะแนนเฉลี่ยความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีรายวิชาโภชนาการคลินิกได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.65 รองลงมาคือโภชนบำบัดและโภชนบำบัดทางการแพทย์ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะที่สถานประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรม นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี อารมณ์พินิจเลิศและระวีพรรณ จิตต์มนัส (2551) ที่ทำการศึกษารื่อง ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี ศรีสังธรรมและเสาวรัตน์ ม่านสะอาด (2552) ที่ทำการศึกษารื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ : มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ที่ผลการวิจัยทั้งสองเรื่องพบว่า สถานประกอบการต้องการนักศึกษาฝึกงานที่มีคุณลักษณะด้านนี้มากที่สุด ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สถาบันการศึกษาควรปลูกฝังให้มีในนักศึกษาทุกคน โดยให้แทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกรายวิชา

สำหรับคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน พบว่า สถานประกอบการให้ความสำคัญกับการให้นักศึกษาฝึกงานมีการนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี ศรีสังธรรมและเสาวรัตน์ ม่านสะอาด (2552) ที่ทำการศึกษารื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ : มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ดังนั้นจึงควรให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน เพิ่มกรณีศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้รู้จักการนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และจะสามารถปรับตัวได้เมื่อไปฝึกงานในสถานประกอบการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะว่า ในขั้นตอนการเลือกกลุ่มวิชาเอกของนักศึกษา ควรมีการระบุระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาที่จะเลือกเรียนเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร รวมทั้งพิจารณาระดับคะแนนที่นักศึกษาได้รับในรายวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และมีการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาของกลุ่มวิชาเอกโภชนาการและการกำหนดอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลให้กับนักศึกษาที่จะเลือกเรียนกลุ่มวิชาเอกดังกล่าว และในระหว่างการเรียนในแต่ละรายวิชา ควรเพิ่มกรณีศึกษา การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้เพิ่มขึ้น การเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในด้านที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาบรรยายหรือให้ความรู้ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ การให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการทางวิชาการ เช่น การอบรม การประชุมวิชาการ รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านโภชนาการอันจะเป็นการฝึกประสบการณ์ด้านวิชาชีพให้แก่ศึกษาก่อนที่จะออกไปฝึกงานในสถานประกอบการต่อไป

บรรณานุกรม

- เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์
แหล่งที่มา: http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/118-file.pdf,
28 เมษายน 2558.
- เพ็ญศรี ศรีสังธรรมและเสาวรัตน์ ม่านสะอาด. 2552. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ : มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก. แหล่งที่มา
kb.psu.ac.th/Psukb/bitstream/2010/7110/1/311588.pdf, 19 เมษายน 2558.
- วิฑูร กิจเครือ, ชลิตร์ มณีสุวรรณ และชนิดา พลอยสุกใส. 2552. ความพึงพอใจของสถาน
ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552.
แหล่งที่มา:
http://www.stc.ac.th/stc/index.php?option=com_content&view=article&id=124:2552&catid=44:2009-07-10-24-24&Itemid=48. 19 เมษายน 2558.
- สุมาลี อารมณ์พินิจเลิศ และรวีพรรณ จิตต์มนัส. 2551. การศึกษาความพึงพอใจของ
ผู้ประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนก
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์. แหล่งที่มา:
<http://www.vcharkarn.com/vblog/52428>. 19 เมษายน 2558.
- Hope Christina H. Deita และอาคม เผือกจันทิก. 2552. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจตามความต้องการของสถาน
ประกอบการ. แหล่งที่มา:
http://www.east.spu.ac.th/gened/admin/waaa_file/A96research%203.Doc.
19 เมษายน 2558.
- http://www.thaiall.com/pdf/ohec/ohec_20110808.pdf. 28 เมษายน 2558.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มทร.ศรีวิชัย

**แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มทร.ศรีวิชัย (แบบประเมินฉบับที่ 1)**

โปรดเรียงลำดับคุณลักษณะที่ท่านต้องการให้มีในนักศึกษาฝึกงานจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด โดยอันดับ 1 หมายถึง ต้องการให้มากที่สุด หรือมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับ 2,3,4 ตามลำดับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว	
1.ความซื่อสัตย์	
2.ความมั่นคงทางอารมณ์	
3.ความกระตือรือร้นในการทำงาน	
4.ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	
5.ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก	
6.ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	
ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ	
1.มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	
2.วางแผนและจัดระบบการทำงานได้เหมาะสม	
3.ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	
4.ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	
5.มีความยืดหยุ่นในการทำงาน	
6.ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	
ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น	
1.มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	
2.ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	
3.มีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	
4.ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	
5.ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ	
6.มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	

แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มทร.ศรีวิชัย (แบบประเมินฉบับที่ 1) (ต่อ)

โปรดเรียงลำดับคุณลักษณะที่ท่านต้องการให้มีในนักศึกษาฝึกงานจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด โดยอันดับ 1 หมายถึง ต้องการให้มีมากที่สุด หรือมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับ 2,3,4 ตามลำดับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
ด้านการปฏิบัติงาน	
1.การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	
2.ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา	
3.การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างไม่บกพร่อง	
4.การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด	
5.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	
6.มีปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	
ด้านวุฒิภาวะ	
1.ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม	
2.มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	
3.มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม	
4.ตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	
5.มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร	
6.ยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีงานไม่เสร็จ	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ	
1.โภชนบำบัด	
2.โภชนาการคลินิก	
3.โภชนบำบัดทางการแพทย์	
4.โภชนาการชุมชน	
5.การประเมินภาวะโภชนาการ	
6.การให้คำปรึกษาทางโภชนาการ	
7.อื่น ๆ โปรดระบุ	

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ต้องการให้นักศึกษาฝึกงานมีเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบสอบถาม

1.ด้านวิชาการ เช่น ความรู้ทางวิชาชีพ

.....
.....
.....
.....
.....

2.ด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (แบบประเมินฉบับที่ 2)

ชื่อนักศึกษา.....สถานที่ฝึกงาน.....

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ตรงช่องประเมินความคิดเห็น

ลำดับ	รายการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว					
1	ความซื่อสัตย์					
2	ความมั่นคงทางอารมณ์					
3	ความกระตือรือร้นในการทำงาน					
4	ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก					
5	ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก					
6	ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน					
	ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจ					
7	มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน					
8	วางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ					
10	ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์					
11	มีความยืดหยุ่นในการทำงาน					
12	ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม					
	ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
13	มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
14	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
15	มีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน					
16	ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
17	ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ					

ลำดับ	รายการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
18	มีความสุขภาพอ่อนนุ่มถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม					
	ด้านการปฏิบัติงาน					
19	การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน					
20	ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา					
21	การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างไม่บกพร่อง					
22	การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด					
23	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน					
24	มีปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน					
	ด้านวุฒิภาวะ					
25	ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม					
26	มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา					
27	มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม					
28	ตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน					
29	มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน					
30	ยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีงานไม่เสร็จ					

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

ตำแหน่ง

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงส่วนต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ
จากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ตารางที่ 14 ส่วนต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 1	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 2	ส่วนต่าง
ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว			
ความซื่อสัตย์	4.56	4.35	-0.21
ความมั่นคงทางอารมณ์	4.22	4.00	-0.22
ความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.96	4.27	+0.31
ความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	3.59	3.73	+0.14
ขยัน อดทนและทุ่มเททำงานหนัก	3.93	4.35	+0.42
ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	3.63	3.69	+0.06
ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ			
มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	3.67	3.96	+0.29
วางแผนและจัดระบบการทำงานได้เหมาะสม	3.67	3.77	+0.10
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	3.70	3.81	+0.11
ใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	3.67	3.85	+0.18
มีความยืดหยุ่นในการทำงาน	4.11	4.35	+0.24
ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.93	4.35	+0.42
ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น			
มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	3.81	4.04	+0.23
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.11	4.46	+0.35
มีความเป็นมิตรและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	4.44	4.46	+0.02
ประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.33	4.27	-0.06
ความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและให้ความร่วมมือ	3.78	4.00	+0.22
มีความสุขภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนและวางตัวเหมาะสม	4.22	4.54	+0.32

ตารางที่ 14 ส่วนต่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม(ฉบับที่ 2) ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 1	คะแนนเฉลี่ย ครั้งที่ 2	ส่วนต่าง
ด้านการปฏิบัติงาน			
การนำความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	3.70	3.85	+0.15
ความสามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา	3.67	4.04	+0.37
การเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างไม่บกพร่อง	3.89	3.92	+0.03
การเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและเสร็จตามกำหนด	3.70	3.85	+0.15
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี/อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3.78	3.73	-0.05
มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน	3.81	3.92	+0.11
ด้านวุฒิภาวะ			
ทำงานได้ดีโดยไม่ต้องมีการควบคุม	3.81	4.00	+0.19
มีความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	4.04	4.15	+0.11
มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม	4.15	4.35	+0.20
ตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.22	4.42	+0.20
มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน	4.41	4.46	+0.05
ยินดีทำงานล่วงเวลาในกรณีงานไม่เสร็จ	4.44	4.42	+0.02

ประวัติผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาไทย)
ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาอังกฤษ)
ตำแหน่งทางวิชาการ
หน่วยงาน

ศิริวัลย์ พฤตวิไลย์
Siriwan Preuttiwilai
อาจารย์
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.เมือง จ.สงขลา
โทรศัพท์ : 0-7431-7100 โทรสาร : 0-7431-7123
โทรศัพท์ : 08-9735-9490
siriwan.food@gmail.com

E-mail address

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2530

พ.ศ.2544

พ.ศ.2527

คศ.ม.(อาหารและโภชนาการ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ร.บ.(บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
วท.บ.(คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาไทย)
ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาอังกฤษ)
ตำแหน่งทางวิชาการ
หน่วยงาน

จิราภรณ์ ตันติพงศ์อาภา
Jiraporn Tantipongarpa
อาจารย์
หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.เมือง จ.สงขลา
โทรศัพท์ : 0-7431-7100 โทรสาร : 0-7431-7123
โทรศัพท์ : 09-7924-9685
Jitan2555@hotmail.com

E-mail address

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545

พ.ศ.2541

คศ.ม.(อาหารและโภชนาการ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คศ.บ.(อาหารและโภชนาการ) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

3.ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาไทย)

จिरาพร ศรีสายะ

ชื่อ-ชื่อสกุล (ภาษาอังกฤษ)

Jiraporn Srisaya

ตำแหน่งทางวิชาการ

อาจารย์

หน่วยงาน

หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.เมือง จ.สงขลา

โทรศัพท์ : 0-7431-7100 โทรสาร : 0-7431-7123

โทรศัพท์ : 09-7924-9685

E-mail address

Ji_s52@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.25

กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ

พ.ศ.25

คศ.บ.(คหกรรมศาสตร์ศึกษา-อาหารและโภชนาการ)

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

